

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ ΙΣΤΟΡΙΑΙ 3^ο ΒΙΒΛΙΟ

ΣΥΝΟΠΤΙΚΑ ΤΑ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΤΩΝ ΚΕΦ. 70-78

ΚΕΦ. 70

1. Φτάνουν στην Κέρκυρα (Άνοιξη του 427 π.Χ) 250 αιχμάλωτοι ολιγαρχικοί Κερκυραίοι, οι οποίοι ελευθερώθηκαν από τους Κορινθίους, για να προωθήσουν τα συμφέροντα της Κορίνθου στο νησί. Φαινομενική αιτία απελευθέρωσης: εξαγορά της ελευθερίας τους για 800 τάλαντα
Πραγματική αιτία απελευθέρωσης : να απομακρύνουν την Κέρκυρα από την επιρροή της Αθήνας και να την προσαρτήσουν στην Κόρινθο.
2. Άφιξη ενός Αθηναϊκού και ενός Κορινθιακού πλοίου στην Κέρκυρα.
3. Ψήφισμα Κερκυραίων :
α) διατηρούν την αμυντική συμμαχία (επιμαχία) του 433 π.Χ με τους Αθηναίους.
β) ανανεώνουν τις παλιές φιλικές σχέσεις με την Κόρινθο (μητρόπολή τους) → ψήφισμα ουδετερότητας που ευνοεί τους ολιγαρχικούς Κερκυραίους και τους Κορινθίους.
4. Οι Ολιγαρχικοί παραπέμπουν τον Πειθία (αρχηγό του δημοκρατικού κόμματος) σε δίκη, με την κατηγορία ότι προσπαθεί να υποδουλώσει την Κέρκυρα στους Αθηναίους (κατηγορία πολιτικού περιεχομένου).
5. Ο Πειθίας αθώνεται και κατηγορεί τους πολιτικούς του αντιπάλους ότι έκοβαν φούρκες από τα ιερά άλση (κατηγορία θρησκευτικού – κοινωνικού περιεχομένου).
6. Οι ολιγαρχικοί καταδικάζονται να πληρώσουν δυσβάστακτο πρόστιμο.
7. Καταφεύγουν ως ικέτες στα ιερά ζητώντας να πληρώσουν το πρόστιμο σε δόσεις.
8. Ο Πειθίας πείθει τη βουλή να εφαρμόσει τον νόμο που όριζε άμεση καταβολή προστίμου και σε περίπτωση μη καταβολής αφαίρεση των πολιτικών δικαιωμάτων.
9. Οι ολιγαρχικοί συνωμοτούν και σκοτώνουν τον Πειθία και άλλους βουλευτές και πολίτες ομοϊδεάτες του περίπου 60.

ΚΕΦ. 71

Οι πρώτες ενέργειες των ολιγαρχικών μετά το πραξικόπημα:

1. Συγκαλούν τον λαό σε συνέλευση → στόχος : να προσδώσουν επίφαση δημοκρατικής νομιμότητας στις πράξεις τους.
2. Στέλνουν πρεσβεία στην Αθήνα → στόχος : να αποτρέψουν οποιαδήποτε αντίδραση από τους Αθηναίους στη νέα πολιτική κατάσταση που διαμόρφωσαν στην Κέρκυρα.
Τελικός σκοπός των ολιγαρχικών : να εγκαταστήσουν ολιγαρχία στο νησί.

ΚΕΦ. 72

1. Οι Αθηναίοι συλλαμβάνουν τους πρεσβευτές των ολιγαρχικών και όσους Κερκυραίους δημοκρατικούς αυτοί κατάφεραν να πάρουν με το μέρος τους και τους συγκεντρώνουν στην Αίγινα.
2. Στην Κέρκυρα φτάνει κορινθιακή τριήρη και πρεσβευτές Λακεδαιμονίων → ενισχύονται οι ολιγαρχικοί.
3. Επιτίθενται στους δημοκρατικούς και τους νικούν.
4. Οι αντίπαλοι καταλαμβάνουν θέσεις:
  - Δημοκρατικοί → υψηλά και οχυρά μέρη : ακρόπολη και Υλλαϊκό λιμάνι
  - Ολιγαρχικοί → χαμηλά μέρη : αγορά και λιμάνι της αγοράς

ΚΕΦ. 73

1. Οι δύο αντιμαχόμενες παρατάξεις κάνουν λίγες μικροεπιθέσεις.
2. Προσπαθούν να οργανωθούν και αναζητούν συμμάχους.

3. Προσπαθούν να πάρουν με το μέρος τους τους δούλους.
4. Οι δημοκρατικοί ενισχύονται με τους δούλους.
Οι ολιγαρχικοί ενισχύονται με μισθοφόρους.

ΚΕΦ. 74

1. Οι δημοκρατικοί επιτίθενται και νικούν τους ολιγαρχικούς.
Παράγοντες που συντέλεσαν στη νίκη τους:
Α)Είχαν αριθμητική υπεροχή (ενισχύθηκαν με τους δούλους)
Β)Είχαν καταλάβει τις πιο καίριες θέσεις (ακρόπολη, ψηλά οχηρά μέρη)
Γ)Είχαν σημαντική βοήθεια από τις γυναίκες μέσα στην πόλη
2. Οι ολιγαρχικοί πυρπολούν την περιοχή γύρω από την αγορά :
Α)από φόβο μήπως οι δημοκρατικοί καταλάβουν το λιμάνι του Αλκίνοου και τους σκοτώσουν
Β)για να καθυστερήσουν την επίθεση των δημοκρατικών, ώστε να προλάβουν να ανασυντάξουν τις δυνάμεις τους → ο εμπρησμός είναι μία απονενομημένη, παράλογη ενέργεια των ολιγαρχικών, που φανερώνει την σύγχυσή τους και την οξύτατη πολιτική αντιπαράθεση που επικρατούσε στο νησί.
3. Το κορινθιακό πλοίο και οι μισθοφόροι μετά τη νίκη των δημοκρατικών φεύγουν κρυφά από την Κέρκυρα εγκαταλείποντας του ολιγαρχικούς.

ΚΕΦ. 75

1. Ο Νικόστρατος στρατηγός των Αθηναίων φτάνει στην Κέρκυρα με 12 πλοία :
  - Ακολουθεί συμβιβαστική πολιτική
  - Προσπαθεί να εξυπηρετήσει το συμφέρον της πατρίδας του.
  - Προτείνει:
    - να συμφιλιωθούν ολιγαρχικοί-δημοκρατικοί
    - να δικάσουν 10 άνδρες τους υπεύθυνους του πολέμου
    - να συνάψουν ειρήνη μεταξύ τους και με τους Αθηναίους
2. Οι δημοκρατικοί ζητούν από τον Νικόστρατο:
  - Να τους αφήσει 5 Αθηναϊκά πλοία
  - Να του δώσουν 5 Κερκυραϊκά επανδρωμένα με κερκυραϊκά πληρώματα

Πρόφαση: να αποφύγουν εχθρικές ενέργειες των ολιγαρχικών

Αιτία: να απομακρύνουν από το νησί πολλούς ολιγαρχικούς επανδρώνοντας τα πλοία με αυτούς

3. Ο Νικόστρατος δέχτηκε την πρόταση των δημοκρατικών, γιατί ήξερε ότι ο συμβιβασμός ήταν προσωρινός, ήθελε να ελέγχει την κατάσταση και να αποτρέψει τυχόν ενέργειες των ολιγαρχικών.
4. Οι δημοκρατικοί στρατολογούν για τα πλοία τους ολιγαρχικούς.
5. Οι ολιγαρχικοί αρνούνται να στρατολογηθούν και καταφεύγουν ικέτες στο ιερό των Διοσκούρων.
6. Ο Νικόστρατος προσπαθεί να τους απαλλάξει από τον φόβο και να τους σηκώσει από το ιερό → ήπιος, μετριοπαθής, φιλόανθρωπος. Δεν κατάφερε να τους πείσει.
7. Οι δημοκρατικοί προφασίζονται ότι οι δημοκρατικοί ετοιμάζουν εξέγερση και προβαίνουν στις εξής ενέργειες:
  - Αφοπλίζουν τους ολιγαρχικούς
  - Προσπαθούν να σκοτώσουν όσους συναντούν
Ο Νικόστρατος τους εμποδίζει.
8. Οι δημοκρατικοί τελικά εκτοπίζουν τους ολιγαρχικούς στο νησί Πτυχία.

ΚΕΦ. 76

1. Φτάνει στην Κέρκυρα Πελοποννησιακός στόλος και αγκυροβολεί στα Σύβοτα, απέναντι από τον ναό της Ήρας. Στόχοι:

- Να διασφαλίσουν τα ζωτικά συμφέροντα της Σπάρτης στην Κέρκυρα
- Να ενισχύσουν τους ολιγαρχικούς
- Να ανοίξουν νέο μέτωπο με τους Αθηναίους

Αρχηγοί: Αλκίδας, Βρασίδης (σύμβουλος) Σύνθεση στόλου: 40 πλοία του Αλκίδα – 13 του Βρασίδα

ΚΕΦ. 77

Αθηναίοι και Κερκυραίοι προετοιμάζονται να αντιμετωπίσουν τους Πελοποννησίους

Λάθη τακτικής Κερκυραίων:

- δεν χρησιμοποίησαν όλα τα πλοία τους (110) αλλά μόνα 60 → μείωσαν τη μαχητικότητα του στόλου τους.
- Έστειλαν τα πλοία τους σποραδικά εναντίον των εχθρών → κατακερμάτισαν τον στόλο τους, έλλειψη συντονισμού.
- Επάνδρωσαν τα πλοία ανάμεικτα με δημοκρατικούς και ολιγαρχικούς → 2 πλοία αυτομόλησαν (σ' αυτά υπερετρούσαν οι ολιγαρχικοί) – συμπλοκές ανάμεσα στα πληρώματα – αίσθημα αβεβαιότητας, ανασφάλειας
- Απέριψαν το σχέδιο των Αθηναίων.
Τα παραπάνω λάθη οφείλονται στη σύγχυση, πανικό που προκάλεσε στους Κερκυραίους η αιφνιδιαστική εμφάνιση του σπαρτιατικού στόλου.

Σχέδιο Αθηναίων:

- Να προπορευτούν τα Αθηναϊκά πλοία
- Να ακολουθήσουν όλα μαζί τα Κερκυραϊκά

Σχέδιο Πελοποννησίων:

- Παρέταξαν 20 πλοία εναντίον των 60 Κερκυραϊκών, καθώς μπορούσαν να τα αντιμετωπίζουν εύκολα αφού έμπαιναν σταδιακά στη μάχη.
- Παρέταξαν 33 πλοία εναντίον των 12 Αθηναϊκών, καθώς φοβούνταν τους έμπειρους Αθηναίους.

ΚΕΦ. 78

Η ναυμαχία Κερκυραίων-Αθηναίων εναντίον Πελοποννησίων

Η εσφαλμένη τακτική των Κερκυραίων : έκαναν επιθέσεις με λίγα πλοία και χωρίς τάξη → οι Πελοποννήσιοι μπορούσαν άνετα να τους αντιμετωπίσουν

Η τακτική των Αθηναίων → Επίθεση κατά κέρας. Λόγοι:

- Οι εχθροί ήταν περισσότεροι και φοβούνταν μήπως περικυκλωθούν
- Η επίθεση σε μία πτέρυγα απέκλειε τον κίνδυνο περικύκλωσης και τους παρείχε ευχέρεια διαφυγής.
  - Οι Αθηναίοι επιτίθενται κατά κέρας και βυθίζουν ένα πλοίο
  - Οι Πελοποννήσιοι αναγκάζονται να κάνουν κύκλο με τα πλοία τους, για να αποφύγουν την κατά κέρας επίθεση.
  - Οι Αθηναίοι προσπαθούν να τους προκαλέσουν σύγχυση πλέοντας γύρω τους και κάνοντας θόρυβο
  - Τα πλοία των Πελοποννησίων ενώνονται και επιτίθενται εναντίον των Αθηναίων

- Οι Αθηναίοι υποχωρούν αργά κωπηλατώντας προς την πρύμνη → τακτική αντιπερισπασμού: α) δημιουργούν στους εχθρούς την ψεύτικη ελπίδα ότι μπορούν να τους φτάσουν έτσι ώστε να τους κυνηγήσουν και β) τα πλοία των Κερκυραίων προλαβαίνουν να γυρίσουν στο λιμάνι.
- Η ναυμαχία τελείωσε με τη δύση του ηλίου

ΚΕΦ.81

1. Οι Πελοποννήσιοι μόλις πληροφορήθηκαν ότι έφθανε ο αθηναϊκός στόλος, τη νύχτα έφυγαν γρήγορα για την πατρίδα τους πλέοντας κοντά στην ακτή. Έσυραν τα πλοία τους πάνω από τον ισθμό της Λευκάδας για να μη γίνουν αντιληπτοί πλέοντας γύρω γύρω από το νησί.
2. Τα 60 αθηναϊκά πλοία κατευθύνονται στην Κέρκυρα με αρχηγό τον Ευρυμέδοντα. Παρέμειναν εκεί 7 ημέρες.
3. Οι δημοκρατικοί Κερκυραίοι αισθανόμενοι κυρίαρχοι του νησιού και έχοντας μαζί τους τους στρατιώτες του Νικόστρατου, άρχισαν να εξοντώνουν τους αντιπάλους τους.
4. Έτσι άρχισαν να ετοιμάζονται: α) έφεραν στην πόλη τους Μεσσήνιους, στρατιώτες που είχε φέρει μαζί του ο Νικόστρατος και έστειλαν τα καράβια, που είχαν επανδρώσει τελευταία, από το λιμάνι του Αλκίνου στο Υλλαϊκό, που βρισκόταν κάτω από το δικό τους έλεγχο, ώστε να μην υπάρχει δυνατότητα να ενωθούν τα πληρώματα με τους άλλους ολιγαρχικούς της πόλης
5. Και τότε άρχισε η σφαγή των ολιγαρχικών, όπου τους συναντούσαν, αφού και αυτοί υποψιασμένοι κρύφτηκαν. Φόνευσαν και εκείνους που είχαν συμφιλιωθεί μαζί τους
6. Οι ικέτες αλληλοσκοτώθηκαν για να μην πέσουν στα χέρια των δημοκρατικών.
7. πήγαν στο Ηραίο και έπεισαν τους 50 ικέτες (ολιγαρχικούς Κερκυραίους) να δεχτούν να δικαστούν, όμως τελικά τους σκότωσαν.
8. Οι δημοκρατικοί προβάλλουν ως αιτία της σφαγής την απόπειρα κατάλυσης της δημοκρατίας.

ΚΕΦ. 82-83 ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

Ο Θουκυδίδης φιλοσοφεί και εξετάζει τις συνέπειες του εμφύλιου πολέμου πάνω στη φύση του ανθρώπου. Συμπεραίνει ότι :

- ❖ Ο πόλεμος είναι δάσκαλος της βίας
- ❖ Ο πόλεμος περιορίζει σιγά-σιγά τις καθημερινές ανέσεις
- ❖ Ο εμφύλιος πόλεμος προκαλεί πολλές και δεινές συμφορές στις πόλεις
- ❖ Ο πόλεμος αλλάζει την καθιερωμένη σημασία των λέξεων : οι άνθρωποι το παράτολμο θάρρος το ονομάζουν παληκαριά, την προνοητική αναβλητικότητα την ονομάζουν εύσχημη δειλία, τη σωφροσύνη πρόσχημα ανανδρίας, τη συνετή αντιμετώπιση κάθε πράγματος νωθρότητα για το καθετί
- ❖ Η βία του πολέμου θα κυριαρχεί όσο η φύση του ανθρώπου θα παραμένει η ίδια

Επιμέλεια

Τσαούση Ελένη (φιλόλογος)